

VITAMINE C & COVID-19

Relevant voor: media-, zorg- en welzijnsopleidingen

Casus opgesteld door: Rowan Olierook

Aanpak: Voor deze casus is online onderzoek gedaan naar vergelijkbare casussen. Daarnaast zijn er interviews gehouden met apothekers, Sonja Heijkamp (adviseur voor zorgprofessionals in de gehandicaptenzorg), vrijwilligers en medewerkers van SeniorWeb en andere ouderenorganisaties.

Vorm: Fictieve casus

Over het genezen en voorkomen van het krijgen van het coronavirus COVID-19 doen allerlei geruchten en verhalen de ronde op internet. Zo worden er op Facebook, websites en in de media berichten geplaatst over de genezende werking van hoge dosissen vitamine C.

Hendrik is een vrolijke man van 30 jaar met een licht verstandelijke beperking (LVB). Zijn ontwikkelingsleeftijd ligt rond die van een 10-jarige. Hij maakt zich zorgen om het coronavirus. Elke dag kijkt hij het journaal, maar dat is voor hem lastig om te volgen, want ze gebruiken moeilijke woorden. Hendriks moeder deelt op Facebook een bericht van het [Reformatorisch Dagblad](#) en van [opalmere.nl](#) (een website van een orthomoleculaire praktijk) waarin staat dat het slikken van veel vitamine C-tabletten corona kan voorkomen en zelfs genezen. Hendrik ziet het bericht op Facebook en leest de tekst: "Vitamine C in de preventie en behandeling van het CORONAVirus". Hendrik begrijpt niet helemaal wat het betekent, maar zijn moeder had erbij gezet, dat vitamine C het virus kan genezen, dus hij gaat meteen naar de apotheek toe. Bij de apotheek aangekomen pakt hij meerdere potjes vitamine C-tabletten, die staan uitgestald op de balie. Hendrik vertelt dat hij extra vitamine C wil vanwege Corona. De apotheker zegt daarop dat niet is bewezen dat het Corona kan genezen en dat hij vooral de officiële regels, zoals handen wassen moet blijven volgen. Hendrik bedankt de apotheker en gaat terug naar de woongroep waar hij woont.

Hendriks begeleider, Rick, ziet Hendrik binnenkomen met een tas vol vitamine C-tabletten en vraagt waarom hij die heeft gekocht. Hendrik vertelt over het Facebookbericht van zijn moeder. Rick vraagt of hij het bericht ook mag lezen. Na het lezen van het bericht van Hendriks moeder vertelt Rick dat hij twijfelt aan de waarheid van het bericht. Hendrik wil dit niet geloven en gaat naar zijn kamer met de tas. Rick geeft wel aan dat Hendrik niet te veel tabletten in een keer moet innemen, omdat hij daar ziek van kan worden. Daarom vraagt Rick of hij de tabletten mag bewaren, samen met Hendriks andere medicijnen (want dat is de afspraak). Hendrik geeft de tabletten met tegenzin aan Rick.

Bij het avondeten vertelt Hendrik aan de anderen van de groep dat vitamine C helpt tegen Corona. Huisgenoot Selma heeft net als Hendrik een licht verstandelijke beperking en zegt aan tafel dat ze een vlog van YouTuber Monica Geuze heeft gezien. In [de vlog](#) gaat Monica Geuze aan een vitamine C-infuus om zichzelf te beschermen tegen het coronavirus. Zo zegt Monica in de vlog: "het schijnt dat zo'n boost [van vitamine C] ontzettend goed helpt tegen het krijgen van het

coronavirus. Of het is in ieder geval goed om te doen.” Selma begrijpt niet alles in de video, maar wel dat Monica Geuze blij was na het infuus. De groep wordt onrustig en de begeleiders proberen het gesprek te kalmeren. Een van de begeleiders zegt dat een infuus met vitamine C niet zo’n goed idee is en dat er nog niets onderzocht is over de werking. Selma en Hendrik geloven dat niet en willen Monica Geuze en Hendriks moeder geloven. Hendrik heeft al tabletten ingenomen en voelt zich super sterk nu. Hij heeft het gevoel dat hij nu immuun is voor het virus en hij begint zelfs zijn handen minder te wassen, want dat hoeft hij nu niet meer te doen. De begeleider probeert te vertellen dat de regels er niet voor niets zijn, maar hij praat tegen dovemansoren.

De volgende dag gaat Selma naar de drogist om ook vitamine C-tabletten te kopen. Bij de eerste drogist zijn er geen tabletten meer te koop en bij de apotheek hebben ze alleen nog maar hele dure vitamine C-potten. Bij de tweede drogist heeft Selma geluk en kan ze nog wel twee potjes bemachtigen. Thuis probeert de begeleider ook aan Selma uit te leggen dat het niet waar is dat vitamine C het coronavirus kan genezen of voorkomen. Maar Selma zegt: “Ik kan het toch gewoon proberen. Hendriks moeder doet het toch ook?”

Waar speelt de casus zich af?

De casus speelt zich af in de gehandicaptenzorg (bij woongroepen of andere instellingen), maar kan zich bijvoorbeeld ook afspelen in verzorgingshuizen, of bij zelfstandige woningen waar begeleiders langskomen. Daarnaast krijgen apothekers, drogistrijmedewerkers, medewerkers van winkels voor alternatieve geneeswijzen en de media hiermee te maken.

Hoe beïnvloedt desinformatie de kwaliteit van het werk en professionaliteit van de beroepsgroepen die te maken krijgen met deze casus?

Bij de apotheken raken voorraden op en begeleiders komen voor het dilemma te staan of ze de cliënt vitamine C moeten laten slikken of niet. Het innemen van extra vitamine C kan ‘pas’ kwaad als er extreme dosissen worden ingenomen en iemand diarree krijgt. Maar je wilt als begeleider niet dat een fabeltje de hele woongroep overneemt en dat mensen zich door de vitamine C onaantastbaar voelen, waardoor ze lakser worden in het naleven van de officiële maatregelen.

Welke vragen/probleemstellingen komen naar voren in deze casus?

- Hoe ga je als begeleider of thuiszorghulp het gesprek aan met mensen die liever “het zekere voor het onzekere nemen” of die geloven in desinformatie die ze op internet hebben gelezen?
- Hoe kan je mensen met een licht verstandelijke beperking duidelijk maken dat een bericht van een familielid niet waar hoeft te zijn?
- In hoeverre moeten specialisten meegaan in hypes en twijfelgevallen?
- Hoe moet je als mediaorganisatie omgaan met alternatieve bronnen en geruchten?



Casus BeeReal

Deze casus is onderdeel van het project [BeeReal](#) (2019-2021).